SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

SAMARANG, 21 *Januarij* 1859.

TELEGRAPHISCH BERIGT.

Eerst heden morgen ontvingen wij het berigt van de aankomst der Mail te Batavia op gisteren in den morgen.

De tijdingen uit Holland behelzen niet veel bijzonders. De wet op de tienden was door de Kamers aangenomen.

Reeds den 25 November viel de vorst met kracht in. Men was bezig met het bouwen eener nieuwe Stoomboot genaamd Djambi en het Transportschip Merwede is den 15 December gezeild.

In Frankrijk is Montalembert, hoewel veroordeeld tot 6 maanden gevangenis, door den Keizer vrij gesproken; hiertegen echter werd door hem geappelleerd.

In Moldavie hadden nieuwe onlusten plaats gevonden.

Men heeft het voorstel gedaan om eene nieuwe Telegraaf-Kabel te leggen tusschen Engeland en Amerika.

Twee firma's hebben in Engeland hunne betalingen gestaakt, en in Ierland heerschte eenige woelingen onder de bevolking.

De plaats gehad hebbende aardbeving in Lissabon was niet belangrijk, doch de thans ontvangen Telegram behelst de tijding van een dergelijk belangrijk Natuurverschijnsel op eene andere plaats, welke wij wegens onduidelijkheid eerst nader kunnen bepalen.

In Milaan is eene geldkrisis uitgebroken.

De handelsberigten zijn over het algemeen gunstig. Suiker No. 18 *f* 40.— Koffij in goede stemming à 33 c. genoteerd. Thee met kleine vraag. Voor Rijst heerscht eene goede stemming. In Specerijen daarentegen was het zeer stil. Tabak hooger. Voor Tin bestond kooplust. Bindrotting zonder voorraad en met veel vraag.

Gedrukt bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.

Mortara de eer worden toegekend, van de oogen zijner eminen

EXTRA NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Maandag 24 Januarij 1859.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 8 *December* 1858.

ALGEMEEN OVERZIGT.

— Den 25 November heeft de regtbankt te Parijs uitspraak gedaan in de zaak van den heer de Montalembert, door de regering vervolgd wegens aanmerkingen, die hij in een artikel in den *Correspondant*, aan de verheffing der Engelsche staatsinstellingen gewijd, op het Fransche keizerrijk gemaakt had. De heer de Montalemenbert werd tot 6 maanden gevangenis en eene boete van 3000 fr. veroordeeld; de uitgever werd met eene maand gevangenis en eene boete van 1000 fr. gestraft. Hij werd door den beroemden advokaat Berryer verdedigd, wiens pleitrede een meesterstuk van welsprekendheid was. Zijne taal, toen hij over de beperking van de volksvrijheden sprak, was zóó scherp, dat de president hem herhaaldelijk in de rede moest vallen. De keizer heeft daarop, naar aanleiding van den verjaardag van 2 Dec. den heer de Montalembert de over hem uitgesproken straf kwijt gescholden, waarop deze zich gehaast heeft tegen het vonnis in appel te komen en tegen de bekomen gratie te protesteren. Men verneemt dat het hof het appèl zal toelaten, zonder dat het openbaar ministerie zich er tegen verzet. Men kan dus de behandeling van dit proces in tweede instantie te gemoet zien.

Dit proces baart zoo in als buiten Frankrijk groot opzien. De veroordeeling van den beroemden schrijver geeft dan ook reeds aanleiding tot vinnige artikelen tegen de keizerlijke staatkunde, de Engelsche *Times* vooraan, die de regering des keizers met de roede der kritiek geeselt, terwijl onmiddelijk te Londen inschrijvingen tot stand kwamen om de boete voor de Montalembert te betalen; 't welk door dezen natuurlijk van de hand gewezen werd. Wij deelen lager bijzonderheden omtrent dat merkwaardig proces mede.

Voor Oostenrijk bestonden in de laatste dagen verschillende redenen van zorg, waaromtrent men te Weenen nu ten deele althans gerust gesteld is. Zoo was het gerucht verspreid, dat de vorst van Monaco zijn landje aan Rusland verkoopen wilde, hetgeen gebleken is onwaar te zijn. Daarbij is nu uitgemaakt, dat Engeland niet voornemens is de Jonische republiek te ontbinden en Corfu tot eene Engelsche bezitting te maken. Ook weet men thans hoe het gerucht daarvan verspreid is geworden. De heer Young had met de daad de Engelsche regering den raad gegeven om zich van Corfu meester te maken, maar de zaak zou waarschijnlijk nooit bekend geworden zijn, zoo niet zekere Guernsey, een gewezen officier bij het Turksche legioen, gelegenheid had gevonden om de dépèche heimelijk op het dep. van kol. weg te nemen en aan de *Daily News* te zenden. Natuurlijk was men te Weenen zeer verslagen over dit berigt en de gerustheid keerde eerst weder, toen de Engelsche regering verklaarde, dat het haar doel niet zijn kon, eene republiek, die bij het tractaat van Weenen onder Engelands bescherming geplaatst was, op eigen gezag op te heffen. Eene andere reden tot zorg voor Oostenrijk is ernstiger en nog alles behalve uit den weg geruimd. Er schijnt namelijk eene spanning tusschen het kabinet van Weenen en dat der Tuilerien te bestaan, en Fransche dagbladen hebben eenige dagen geleden niet onduidelijk te verstaan gegeven, dat een oorlog met Oostenrijk niet onwaarschijnlijk was. Nu heeft de Fransche regering wel is waar in hare half officieele organen en daarna door den *Maniteur*, die oorlogszuchtige geruchten tegengeproken, maar de openbare opinie in Frankrijk laat zich tot dusverre daardoor niet geruststellen en de aanvallen der Fransche bladen worden door de Oostenrijksche met scherpheid beantwoord. De meeste zorg voor Oostenrijk komt echter uit Italie, waar de volksgeest meer en meer een gevaarlijk karakter aanneemt. Het centrum van die beweging is Milaan. Oostenrijk weet wat de Italianen van Sardinie verwachten en het is niet onopmerkt gebleven, dat koning Victor Emanuel dezer dagen bij gelegenheid eener revue tot eenige generaals gezegd heeft: »Wij moeten ons gereed houden, heeren, want mogelijk zullen wij in het voorjaar kruid ruiken." De tijd zal leeren, wat van dit alles worden zal.

De Spaansche regering heeft besloten, om de onderhandelingen met Marocco af te breken en den keizer, voor de beleediging aldaar der Spaansche vlag aangedaan, te kastijden. De koningin heeft dezer dagen de Cortes geopend. Van de troonrede is tot dusver de tekst nog niet bekend geworden.

De uitslag der verkiezingen in Pruissen is nu geheel bekend. De tweede kamer moet uit 352 leden bestaan. Onder de gekozenen zijn slechts 105, die reeds in de vorige kamer waren en herkozen zijn. De verkiezingen, zoowel die van kiezers als van afgevaardigden, hebben zich overal door Orde, eerbied voor de wet en belangstelling gekenmerkt. Hoewel het verkiezingswerk met zijne twee trappen in Pruissen omslagtiger is dan elders, is het overal verrigt met eenen bezadigden ijver en kalme geestdrift, welke, naar het oordeel van liberale dagbladen, aan Europa eenen gunstigen dunk van de politieke ontwikkeling der Pruissische natie moet geven. De nieuwe kamer zal nu grootendeels uit mannen van de gematigd liberale denkwijze bestaan, en alzoo het ministerie, dat opregte en eerlijke naleving der constitutie als hoofdregel in alles schijnt te zullen volgen, niet opzettelijk tegenwerken. Maar zijn onder de nieuw gekozen leden ook velen, wier politieke denkwijzen nog niet bepaaldelijk gebleken is. Overigens moet men niet verwachten, dat de tegenwoordige regering in eens al die verbeteringen zal invoeren, waarvan de prins-regent in eene toespraak tot het ministerie gesproken heeft. Maar al gaat men ook slechts langzaam voorwaarts, zooveel is reeds gewonnen, dat aan de willekeurige handelingen der vorige regering een einde gemaakt is.

Volgens eene dépêche uit Bern, hebben de heer James Fazy en de radicale regering te Genève de overwinning behaald, bij de verkiezingen tot vernieuwing van den grooten raad in dat canton.

De dagbladen deelen thans het kon. besluit mede, waarbij de constitutie der Deensche monachie voor Holstein en Lauenburg wordt opgeheven. — Het bevat een overzigt van al de phasen, welke het geschil sedert 1853 doorloopen heeft tot op het oogenblik, dat Denemarken, op aandrang der hoven van Berlijn en Weenen, het besluit had genomen om de bepalingen op te heffen, die tot de oppositie der hertogdommen en van Duitschland aanleiding gegeven hebben. Ten slotte wordt te kennen gegeven, dat de Deensche regering nu geene concessien meer doen kan en dat, wanneer de Duitsche bondsvergadering nieuwe eischen doen en de souvereine regten des konings aanranden mogt, de Deensche regering het van haren pligt zou achten, met alle kracht tegen eene zoodanige schending op te komen; te meer, omdat zij, met dit haar verzet, in den geest van de natie zou handelen en op de goedkeuring der bevriende mogendheden zou kunnen rekenen.

Te gelijk heeft de regering de voornaamste leden des landdags van Itzehoe naar Koppenhagen ontboden, en daaronder den president van die vergadering, den heer von Scheel, Pessen, ten einde zich met die heeren over den loop der werkzaamheden van den provincialen landdag te verstaan.

In de vorstendommen Moldavie en Wallachije gaat het zeer onrustig toe en men vreest voor het uitbarsten van oneenigheden. Het nieuwe bestuur vindt veel tegenstand en is allesbehalve populair.

Uit Bosnie luiden de tijdingen treurig. In het district Bihac hebben de Christenen op nieuw de wapens opgevat. Elders verkeeren de Christenen door de ongeregelde Turksche troepen, die, onder het voorwendsel van tot herstel der rust gezonden te zijn, door het land trekken, bestendig in gevaar, leven en bezittingen te verliezen. Evenwel moet niet over het hoofd gezien worden, dat de bevolking, op het tijdstip van de afzending der laatste berigten, nog geen kennis droeg van den firman, waarbij de tretina (opbrengst van het derde van den oogst) afgeschaft wordt.

De Grieksche kamers zijn den 11den Nov. zonder troonrede geopend. Het ministerie heeft daardoor den senaat teleurgesteld, die voornemens was der regering slag te leveren, te beginnen met de discussien over het ontwerp van antwoord.

POLITIEK OVERZIGT.

Het wets-ontwerp betreffende de Tienden is door de tweede Kamer aangenomen, nadat het door den heer *Thorbecke* door amendementen was aannemelijk gemaakt.

De beraadslagingen over de begrooting zijn aangevangen. De verstandhouding tusschen de regering en de vertegenwoordiging blijkt daarbij zeer goed te zijn. De tot nu aangenomene hoofdstukken hebben bijna geen tegenstand ontmoet. De bekende verklaring onzer regering omtrent Serawak, is bij de beraadslaging over het hoofdstuk van Buitenlandsche Zaken herhaald. De Minister van Justitie heeft op eene interpellatie, omtrent de processie te Ossendrecht verklaard, dat zij geoorloofd was volgens de grondwet, en is daarbij met kracht tegen de bladen te velde getrokken, die zich ten taak stellen het zaaijen van tweedraagt tusschen de belijders der verschillende godsdiensten. Deze ontboezeming heeft in de Kamer luide bravo's uitgelokt.

Men is thans tot hoofdstuk V (*Binnenlandsche zaken*) genaderd.

Het wets-ontwerp regelende het beheer en de verantwoording der Indische geldmiddelen is ingekomen. Het stelsel van goedkeuring der Indische budgetten door de vertegenwoordiging is daarin aangenomen. De budgetten zullen om de 5 jaren aan de kamers aangeboden worden.

De regering heeft geantwoord op het voorloopig verslag, op het wets-ontwerp betreffende het batig slot.

Omtrent het drukpers-reglement leest men daarin het volgende:

De ondergeteekende durft niet beslissen, of sedert de afkondiging van het drukpers-reglement reeds eenig drukwerk in Indie is uitgegeven of verspreid, hetwelk eene vervolging zoude hebben geregtvaardigd.

Er schijnt intusschen minder grond te zijn tot de klagt, dat het bewuste reglement niet wordt uitgevoerd, dan wel tot die, dat èn ten gevolge van art. 110 van het regeringsreglement, èn ten gevolge van de drukpersverordening zelve, deze ontoereikend is tot wering van het kwaad, dat in Indie door de drukpers zoude kunnen gesticht worden. Art. 110 van het regeringsreglement toch, in beginsel het toezigt der regering over het door de drukpers openbaren van gedachten en gevoelens als noodig ter verzekering der openbare orde aannemende, heeft op hetzelfde oogenblik dit beginsel grootendeels prijs gegeven door de bepaling, dat het toezigt zelf afhankelijk wezen zoude van de omstandigheid, of de geschriften in Nederlandsch Indie dan wel in Nederland gedrukt worden. Door den verspreider in Indie voor den inhoud der in Nederland en in den vreemde gedrukte werken verantwoordelijk te stellen, en tevens de verspreiding in Indie door middel van de post ongecontroleerd toe te laten, blijven de woorden »*behoudens iedere verantwoordelijkheid*", in art. 110 § 2 van het regeringsreglement voorkomende, buiten toepassing.

De ondergeteekende acht het noodig, dat aan deze tegenstrijdigheid en onregelmatigheid een einde gemaakt worde, en met het oog daarop, is de tusschenkomst der wetgevende magt vooral eene behoefte.

Hij wenscht overigens de door hem in behandeling genomen herziening van het drukpers-reglement te doen strekken tot verduidelijking van het onnaauwkeurige, tot opheffing van het overtollige en ondoelmatige, en tot aanvulling van het ontbrekende; en wel in zoodanigen geest, dat onder de maatregelen, die ter verzekering der openbare orde moeten genomen worden, de verbreiding van het licht en wetenschap en eene vrije gedachtenwisseling, welke in het Voorloopig verslag zelf erkend wordt dat binnen behoorlijke perken moet blijven, geene schade lijdt.

NEDERLAND.

Het ontwerp tot *regeling en afschaffing van de slaverny in Oost-Indie*, bevat o. a. de volgende bepalingen:

De gouverneur generaal bepaalt, des noodig, voor elk gewest in het bijzonder, het tijdstip waarop de slavernij aldaar is afgeschaft. De afschaffing der perkhoorigheid op Banda, wordt afzonderlijk geregeld. Vóór 1 Januarij 1860 worden perkhoorigen even als de eigenlijk gezegde slaven, van den band der perkhoorigheid ontslagen. Aan de meesters van slaven, die volgens deze wet worden vrijverklaard, wordt op hun verzoek schadevergoeding verleend. De vrijverklaarden hebben dezelfde regten en verpligtingen als de overige inlandsche bevolking. De uitgaven komen ten laste der Indische begrooting. De kosten voor schadevergoeding van omstreeks 7000 slaven, worden geraamd op 10 à 14 ton.

— Nog een paar dagen, na de verzending van ons vorig nommer; heeft de vorst aangehouden en zoo fel, dat de Thermometer des nachts tot 14o F. daalde. Alle scheepvaart was gestremd, zelf het schip *Jannetje*, dat alhier troepen voor de Oost-Indie had ingenomen en zich naar Hellevoetsluis spoedde, kon het wegens het ijs op de Maas niet verder brengen, dan tot Vlaardingen en moest van daar weder herwaarts teruggesleept worden.

Den 25sten viel het dooiweder in en de temperatuur werd zoo zacht, dat het kwik soms tot 45° en 50° F. klom. Bij deze weersgesteldheid, die bij volkomen stilte plaats had, was het ijs al spoedig en zonder gevaar te veroorzaken weder verdwenen en herstelde zich de scheepvaart.

Als een bewijs van de sterkte, welke het ijs op den Graafstroom reeds had verkregen, kan dienen, dat nog den 25sten de landman C. van der Giessen, woonachtig te Brandwijk, en gaande van daar naar Alblasserdam, met een boerenwagen, bespannen met twee paarden en beladen met acht bossen hennep, nabij Bleskensgraaf, door het uitschieten van de wigge van den disselboom, het ongeluk had met zijn wagen en paarden van den dijk af te loopen op den Graafstroom, zonder door het ijs heen te vallen.

Een ijsselijk ongeluk heeft den 24sten op het Zwarte Water tusschen Hasselt en Zwartsluis plaats gevonden. De dochter van den burgemeester van Wanneperveen, hare dienstmaagd en een man, vermaakten zich met schaatsenrijden op het daar niet zeer sterke ijs. Eensklaps zakten alle drie er door. Onmiddelijk stelden de aanwezigen krachtige pogingen in het werk om hen te redden, hetwelk hun slechts met den man gelukte. De vrouwen schoten onder het ijs en verdwenen voor aller oog. Wij vernemen dat men haar den volgenden morgen, op eenigen afstand van de plaats des onheils, waar zij door den stroom waren henengevoerd heeft wedergevonden met de hoofden het doorzigtige ijs rakende.

— Z. M. de koning en de prins van Oranje zullen spoedig weder naar het Loo vertrekken, waar, naar gemeld wordt, weder eene groote jagtpartij gehouden zal worden.

— De prins van Oranje woont in de loges van de Tweede Kamer van tijd tot tijd de zittingen over de begrooting bij.

— Z. M. heeft den minister van staat *J. C. Baud*, benevens zijne wettige afstammelingen, adeldom verleend, met den titel van baron voor hem en zijne wettige mannelijke afstammelingen, overgaande bij regt van eerstgeboorte.

— De *Geneesk. Cour.* deelt het volgende staaltje mede van geneeskundige behandeling. Het parlementslid Stafford, om zijne menschlievende zorg voor de zieken gedurende den Krimoorlog bekend geworden, werd op zijn buiten plotseling ziek. Dr. Griffin meende, dat het maagpijn was, en diende hem middelen toe, die hem in diepen slaap deden vallen. Daar geene sterk prikkelende middelen hem hieruit konden doen ontwaken, werd de methode van dr. Corfe van het Middlesex-hospitaal zoo streng mogelijk aangewend. Stafford werd door twee sterke mannen in de kamer, gedurende een kwartier, rondgesleept. Daar dit evenwel niet hielp, liet dr. Griffin te bed leggen, nam een scheerriem ter hand en sloeg daarmede uit alle magt, gedurende 20 minuten, op de voetzolen van het ongelukkig parlementslid. De patient opende van tijd tot tijd de oogen; keek om zich heen, trok de beenen voor de slagen terug en verviel dan weder in nog sterkeren sopor. De blaren, die de doctor in de handen kreeg, noodzaakten hem met slaan op te houden en zich door den bediende van den patient hierin te doen aflossen. Vervolgens verschafte men zich eenige latten, waarvan een dozijn, stuk voor stuk, op de voetzolen, de kuiten en de handen van den lijder stud geslagen werd. Dit tooneel duurde van des morgens 8 tot des avonds 8 uur, en 5 sterke Ieren hadden elkander daarbij afgelost. Eindelijk hielden zij op, daar de lijder uit dien soporeusen slaap weder ontwaakt was; hij bleef evenwel bedwelmd tot aan zijn dood, ofschoon hij nog bij magte was—hetgeen zeker een Ier slechts doen kan—om halfdood en in toestand van uitputting eene reis van een kwartier met den spoortrein naar Dublin te doen, naar het schijnt met het doel, om uit de kluiven van dr. Griffin te komen en eene betere geneeskundige behandeling te erlangen. Daar stierf hij zeer spoedig. De sectie toonde aan, dat hij een vethart had en op grond hiervan sprak de Dublinsche jury den doctor vrij.

ENGELAND.

— De koningin zal den 6den December van Windsor naar Osborne vertrekken. Het hof blijft aldaar waarschijnlijk tot den 24sten December en keert dan naar Windsor terug. Eerst den 12den Februarij wordt het hof in de hoofdstad verwacht.

— Volgens de *Medical Times*, zal de prins von Wallis den Winter incognito te Rome doorbrengen.

— Dat de regering niet geneigd was in het voorstel te treden van sir James Brooke, om Serawak van hem over te nemen, was reeds bekend; thens echter heeft de eerste ministerie, lord Derby, zich omtrent deze aangelegenheid in ronde woorden verklaard. Eene deputatie uit invloedrijke leden van het parlement en van verschillende kamers van koophandel bestaande, heeft zich namelijk tot de regering gewend met het verzoek het voorstel van sir James Brooke, dat Engeland het protectoraat over Serawak zou aanvaarden, — natuurlijk tegen eene behoorlijke schadevergoeding aan den rajah, — zoude aannemen. Lord Derby wees dit echter van de hand en gaf als beweeggronden daarvoor op: dat het niet bewezen was dat sir James geregtigd was zijne nederzetting aan Engeland of iemand andars af te staan, dat het aan de regering niet geneigd was het grondgebied harer koloniën uit te breiden. Verscheidene leden der deputatie bestreden deze gronden en trachtten het belangrijke van de kolenmijnen van Serawak, enz. aan te toonen, doch dit bleef zonder indruk op lord Derby. Op de vrees van een der leden van de deputatie, dat indien Engeland Serawak niet in bezit nam, deze landstreek in de magt van Holland zoude komen, antwoordde lord Derby, dat volgens zijn gevoelen de onderhandelingen, welke voor eenige jaren tusschen lord Aberdeen en de Nederlandsche regering hebben plaats gehad, en het met den sultan van Borneo gesloten tractaat, alle vrees moeten doen verdwijnen, betreffende de uitoefening eener uitsluitende jurisdictie door Holland. H M. ministers meenen dat men niet de minste vrees dienaangaande behoeft te koesteren.

Na hetgeen men van de zienswijze der *Times* over deze aangelegenheid weet, zal het niet verwonderen, dat het blad thans hevig tegen den minister uitvaart en hem verwijt de vrienden van den vrede naar den mond te praten, den raad der kamers van koophandel in den wind te slaan, de diensten van een man als sir James Brooke met ondank te beloonen, enz. enz.

FRANKRIJK.

Het keizerlijk hof is den 6den dezer te Parijs teruggekeerd.

— Dezer dagen hebben te Parijs verschillende geruchten geloopen, die allen daarin overeenkomen, dat er te Compiegne op eene jagtpartij een ongeval heeft plaats gehad, waarvan de keizer bijna het slagtoffer zou geworden zijn. Die geruchten blijken nu wel gedeeltelijk overdreven, gedeeltelijk bezijden de waarheid te zijn, maar naar men verneemt, moet het geval toch hierop nederkomen, dat de keizer op het oogenblik, dat hij gereed stond om een opgejaagd hert in het voorbijgaan te treffen, het dier te na kwam en daardoor een

stoot met het gewei heeft bekomen, die nog gelukkig zonder gevolgen bleef. Men voegt er bij, dat Z M dien gelukkigen afloop alleen te danken had aan den generaal Fleury, die door eene gezwinde wending den zijsprong van het dier afweerde, doch daarbij in den onderbuik gewond werd.

— Sedert eenigen tijd bespeurt men te Parijs dagelijks bij de policie eene ongewone bedrijvigheid tijdens de uren, waarin de meeste menschen zich, na afloop der werkzaamheden, in de cafés vereenigen. De in geheel Europa bekende lokalen van het *quartier Latin* moeten thans reeds, op hooger last, des nachts tegen 12 ure gesloten worden Ook heeft men reeds beproefd om de koffijhuizen bij de barzières, waar de *ouvriers* gewoonlijk des avonds bijeenkomen, ten elf ure te doen sluiten, doch omdat het bleek, dat dit eene te groote ontevredenheid veroorzaakte, heeft men wijsselijk begrepen, dien maatregel maar niet te sterk te moeten doorzetten. Ook wil men, dat er weldra een op nieuwe grondslagen berustend reglement zal worden uitgevaardigd, waarbij de uren van sluiting voor de schouwburgen, koffijhuizen en andere publieke plaatsen bepaald geregeld zullen worden.

— Den 24sten Nov. heeft het proces in zake den heer de Montalembert plaats gehad, wegens een voor de Fransche regering beleedigend artikel.

Volgens het openbaar ministerie heeft de heer Montalembert in de door hem geleverde vergelijking tusschen Frankrijk en Engeland, zich eene voor Frankrijk onteerende wijze uitgelaten; — heeft hij zijn vaderland aan Engeland opgeofferd en is zijn werk *goddeloos*, zoo dat men het moet betreuren, dat iets dergelijks door een Franschman is geschreven. Hij heeft vervolgens aangemerkt, dat men hier te lande in der tijd de door den heer de Montalembert zoo hoog geprezene Britsche instellingen heeft ingevoerd, en het tegenwoordige geslacht bij ondervinding weet, hoe ernstig de koorts is geweest, welke door die instellingen is ontstaan, zoodat het maatschappelijke ligchaam met slooping werd bedreigd. De oppervlakte was stil, maar plotselijk werd een kreet aangeheven door de democratie, en de beschaving was op het punt van te worden overmeesterd door de barbaren. De heer de Montalembert heeft, volgens het openb. ministerie, zich grootelijks misdragen en is daarbij zich zelven ongelijk geworden, vermits hij nu heeft aangedrongen op eene vrijheid, welke hij vroeger beteugeld wenschte te zien. Ten slotte heeft het openbaar ministerie aangemerkt, dat de graaf de Montalembert Frankrijk in het aangezigt heeft geslagen, dat zijne tuchtiging reeds is begonnen, toen zijn geschrift, door de buitenlandsche dagbladpers hoog werd verheven, en dat Frankrijk met nadruk zijne bestraffing vordert.

De heer Berryer heeft den graaf de Montalembert verdedigd en op den voorgrond gesteld, dat hij geenszins met den graaf in dezelfde staatkundige overtuiging deelt, maar dat beider leus is, wat vrijheid aangaat: »verdediging van de maatschappij, welke leus zij in 1848 getrouw zijn gebleven. Volgens den spreker moet men den heer de Montalembert, die nu gedurende dertig jaren manhaftig gestreden heeft ter bevestiging der groote maatschappelijke beginselen, niet beoordeelen naar een op zich zelf bestaand betoog. waarvan door het o ministerie eene willekeurige uitlegging wordt gegeven. In het breede heeft hij den staatkundigen levensloop van den graaf nagegaan en aangevoerd, dat in 1835, toen de regering de vrijheid aan banden wilde leggen, de heer de Montalembert zich zeer stellig daartegen heeft verklaard. Het zou alzoo niemand kunnen verwonderen, dat de graaf doordrongen is van een diep leedwezen, wegens het gemis aan de vrije instellingen, welke Frankrijk heeft verloren. De heer Berryer heeft niet geaarzeld, te verklaren, dat hij ook het gemis van die vrijheid betreurt en geenszins vreest deswegens door Frankrijk te zullen worden veroordeeld. »*Wij hebben* (dus zeide de heer Berryer) *geene vrijheid meer*.

De voorzitter van de regtbank heeft den pleiter daarop aangespoord, om zich te matigen en om bij de verdediging van den graaf de Montalembert, niet het misdrijf te plegen, ter zake waarvan deze wordt vervolgd.

Deh. Berryer antwoordde, dat niemand hem kon beletten om voor zijne overtuiging uittekomen, en dat het thans allezins den schijn heeft, alsof men den tijd wil doen terugkeeren, toen het prijzen van een braaf man, of van eene goede daad een misdrijf was. Even als nu, heeft de graaf de Montalembert in 1847 den lof van Engeland verkondigd, doch niemand heeft er toen aan gedacht om den schrijver te dier zake als een misdadiger te beschouwen. Het betoog, 'twelk tot deze regtsvervolging aanleiding geeft strekt voornamelijk ten bewijze, dat Frankrijk de vrijheid waardig is en die voor 't minst zoo goed als Engeland kan verdragen. Hoe durft men den schrijver gebrek aan vaderlandsliefde te verwijten.

Daarna heeft de heer Berryer de aandacht gevestigd op de omstandigheid dat de wet, welke men thans op den graaf de Montalembert wil toepassen, haren oorsprong verschuldigd is aan de bloedige Junij dagen; dat die wet is gemaakt ter eerbiediging der des tijds bestaande instellingen en het ongerijmd zou zijn om, naar aanleiding van dezelve, iemand te veroordeelen omdat deze het betreurt, dat die instellingen niet meer in wezen zijn. Zeer hevig heeft de spreker zich voorts uitgelaten over die burgers, die steeds in de voorzalen der regering worden aangetroffen en die altijd de rijzende zon aanbidden.

Herhaaldelijk werd de heer Berryer door den president tot de orde geroepen en eens werd hem, onder anderen, onder het oog gebragt dat hij niet op de tribune stond; — dat het hier niet te doen was om wetten te maken, maar om aan de gemaakte wetten eene gezonde uitlegging te geven, en wat dies meer zij. — Ten slotte heeft de pleiter den graaf verdedigd tegen de beschuldiging, dat hij het algemeene stemregt zou hebben aangerand. Juist het tegendeel zou waar zijn; dat regt heeft hij niet aangevallen, maar wel de daden, waartoe men overgaat, terwijl men zich op dat regt beroept. Volgens den heer Berryer is het voorts een vreemd verschijnsel, dat men den heer de Montalembert wil straffen, ter zake der aanranding van het gezag, 't welk de keizer aan de door hem zelven gemaakte constitutie ontleent, terwijl men zich beroept op de constitutie, die door den keizer is verscheurd. Er bestaat geene wet tot bestraffing van dit bijzondere geval en men zal toch wel niet willen overgaan tot toepassing der strafwet bij analogie.

Na nog te hebben aangevoerd, dat de heer de Montalembert mag hebben geprotesteerd, maar dat hij niet heeft gehoond of beleedigd, besloot de heer Berryer zijne pleitrede met de navolgende woorden:

»Hoe zou het ons mogelijk zijn, ons leedwezen te verbergen, wegens het gemis van vrijheden, welke wij gedurende ons geheel leven hebben voorgestaan? Wij hebben niet meer dan eene stem, die sterft, maar zoolang wij kunnen ademen, zal ons hart warm kloppen, voor gevoelens, welke onze ziel altijd als een kostbaar onderpand heeft bewaard. Het zij ons voor het minst geoorloofd, om een kreet van wanhoop te slaken, bij het herdenken aan een verleden, 't welk ons dierbaar was en den wensch te uiten, dat eenmaal die roemrijke beginselen zullen herleven, waarvoor wij tot aan onzen laatsten snik eene vurige hoogachting zullen blijven koesteren"

Deze woorden werden daverend toegejuicht, zoodat de voorzitter stilte moest gebieden.

De heer Dufaure heeft den heer Douniol; den gérant van den *Correspondant*, verdedigd.

Beide, de heer de Montalembert en de heer Douniol zijn schuldig verklaard aan aansporing tot haat en verachting der regering; — aanrading van het beginsel van het algemeene stemregt en van de regten en het gezag, 't welk het hoofd van den staat aan de constitutie ontleent- — krenking van den eerbied welke men aan de wet verschuldigd is. — De Montalembert is veroordeeld tot 3000 fr. boete en een half jaar gevangenis Ten aanzien van den heer Douniol zijn verzachtende omstandigheden in aanmerking genomen Deze had verklaard, volstrekt niet bekend te zijn met de inhoud der stukken, welke door den *Correspondant* worden medegedeeld, vermits hij het volst vertrouwen stelt in de daaraan medewerkende eervolle burgers.

DUITSCHLAND.

— Uit Weenen wordt geschreven, dat in de bekende zaak van Mortara, ook sommige dagbladen daaromtrent hebben medegedeeld, door geene enkele mogendheid en dus ook niet door Frankrijk een enkele officiële stap is gedaan. Het kabinet der Tuileriën heeft wel den hertog de Grammont gemagtigd, om over die zaak met den kardinaal Antoneli, minister van buitenlandsche zaken te Rome, in onderhandeling te treden, maar die onderhandeling was in allen gevalle slechts officieus; wat van die zijde daarover besproken of geschreven is, had niet den minsten schijn van eene eigenlijke interpellatie of van eene officiele aanvraag. Geheel in denzelfden geest heeft de Pruissische gezant, de heer von Thile, gehandeld; ook diens tusschenkomst in de zaak had geen officieel karakter. Wat den Oostenrijkschen gezant, den graaf Colloredo, betreft, deze heeft zich zelfs van iedere inmenging in de zaak onthouden. Even zoo min er dus, volgens bovengenoemde correspondentie, sprake kon zijn van eene interventie van Frankrijk langs officieel diplomatieken weg, even zoo min bestaat er ook eenige grond tot het daaromtrent medegedeelde; en nog veel minder kan dus het gerucht waar zijn, dat er van de zijde der groote mogendheden eene collective nota omtrent deze zaak bij den Heiligen Stoel is ingediend.

— In Oostenrijk is het zegel op de dagbladen, zoowel buiten- als binnenlandsche, tot op de helft van het tegenwoordig bedrag verminderd. Met uitzondering van zulke binnenlandsche bladen, die uitsluitend aan een of ander vak van wetenschap of kunst gewijd zijn, blijven echter voortaan alle bladen aan het zegel onderworpen.

— Er zijn te Weenen thans veel zieken. De typhus maakt dagelijks een aantal slagtoffers, vooral in de kazernen. Volgens eene opgave van de geneesheeren, zijn sedert het verschijnen der epidemie in dit jaar reeds 5000 personen door die vreesselijke ziekte aangetast.

— Dezer dagen hebben alle Oostenrijksche staats-ambtenaren eene verklaring moeten onderteekenen, dat zij geene leden zijn van een buiten- of binnenlandsch geheim genootschap, of dat zij, ingeval zij daartoe behooren, onverwijld hun lidmaatschap zouden opzeggen en wijders, dat zij in het vervolg nimmer tot eenig dergelijk genootschap zouden toetreden.

— Volgens eene correspondentie uit Milaan, verkeert de handelstand aldaar op dit oogenblik in eene ware geldcrisis, doordien er zoo weinig nieuwe munt circuleert, dat deze teregt kan gezegd worden, aldaar slechts in naam te bestaan. Dagelijks worden er wissels, op de meest solide huizen getrokken, geprotesteerd, alleen omdat er een volslagen gebrek heerscht aan specie tegen den wettigen koers; want zelfs de oude Zwanzigers worden niet meer in ontvangst genomen, dan wanneer zij van een bepaalden datum zijn, die als eene uitzondering geldt, omdat het gehalte der op dat tijdstip geslagen stukken, de waarde, voor welke zij gangbaar zijn, overtreft. Reeds den 1sten November zijn alle Zwanzigers, behalve die van den hier bedoelden datum, buiten koers gesteld, terwijl men ze zelfs met een verlies van 3 pCt. toen nergens meer kon inwisselen. Dit gaf vooreerst eene niet geringe verwarring op de bankiers-kantoren, waar men, ten gevolge van dien maatregel, genoodzaakt was, de Zwanzigers, die bij duizenden in de geldkisten lagen opgestapeld, één voor één door de handen te laten gaan, om de gangbaar geblevene er uit te zoeken. Hierbij kwam nog, dat de halve Zwanzigers toen juist in zeer groote hoeveelheid aanwezig waren, en dat men die stukken, omdat men ze in het buitenland niet kan kwijt raken, nu hoe langer zoo meer ziet ophoopen. Nu ging men wel voort met deze laatsten in den handel, even als vroeger, in ontvangst te nemen; maar ongelukkig doet zich daartoe thans een beletsel op bij de spaarkas, die, nu zij, om hare kapitalen te plaatsen, zich ook ophoudt met het disconteren van wissels, alle onderdeelen van Zwanzigers weigert aan te nemen, zoodat deze tegenwoordig nog slechts tegen 50 pCt. in circulatie kunnen blijven. Tot overmaat van ongeluk is er van den 1sten tot den 16den November zeer veel oude specie ingekomen, die op de kantoren, waar men nog weinig op zulk eene ongunstige wending verdacht was, ook nog is aangenomen en opzettelijk in bewaring werd gehouden, om de termijnen die den 15den vervallen waren, er mede uit te betalen. Geen wonder dus, dat de ontdekking van den waren staat van zaken op de beurs een panischen schrik heeft te weeg gebragt; doch tevens blijkt het maar al te duidelijk, dat de oogen zijn te laat opengegaan, terwijl het protesteren van wissels aan de orde van den dag is; want ofschoon menigeen viermaal meer in kas heeft dan het gezamenlijk bedrag der op hem getrokken wissels, zoo heeft zijne specie toch nog geen wettigen koers. Het zal zeker nog verscheidene dagen moeten aanhouden, voordat er uit Beijeren en Wurtemberg nieuwe munt wordt aangebragt, en dit is thans het eenig uitzigt op verbetering, want uit Weenen kan er slechts papier komen, dat zelfs op de kantoren van belasting niet aangenomen worden.

MARKTBERIGTEN.

Rotterdam 6 December.

Ofschoon kort na onze vorige de vorst weder plaats maakte voor eene even sterke dooi, waardoor spoedig het ijs uit onze rivieren verdween en de scheepvaart geheel hersteld werd, zoo was daarvan evenwel weinig invloed te bespeuren op den handel, welke gedurende de laatste 14 dagen, zoo als gewoonlijk in het tegenwoordige saizoen, uiterst weinig stof tot mededeelingen opleverde. Niettegenstaande de beperktheid der omzettingen bleef echter de stemming voor alle hoofdartikelen gunstig, met uitzondering van *Huiden* en *Katoen*, welke in navolging der hoofdmarkten in eene gedrukte positie verkeeren; vooral eerstgenoemd artikel, waarvan de voorraden in loco steeds toenemen, en niet dan tot lagere prijzen af te zetten zijn. *Tin*, *Suiker* en *Thee* daarentegen waren willig en bedongen hoogere prijzen. *Common Congo* ging te Londen grif van de hand 11 d.

Op het einde der vorige maand werd de algemeene aandacht zeer getrokken door de inschrijving tot het bekomen van aandeelen in de maatschappij tot doorgraving der landengte van Suez, kapitaal fr. 200,000,000 verdeeld in 400,000 actien à fr. 500. Ook hier vond deze kolossale onderneming nog al eenige inteekenaren, waarschijnlijk minder om de gunstige verwachting welke men van dit reuzenplan koestert, dan wel uit speculatie op het realiseren van premien, voor dat het kapitaal behoeft gefourneerd te worden. Met gespannen verwachting ziet men het resultaat der inschrijvingen, welke den 30sten November gesloten zijn, te gemoet. Naar men verzekert zouden alleen in Frankrijk 200,000 aandeelen geplaatst zijn, hetgeen echter nog zeer wordt betwijfeld. Wat de vermoedelijke uitkomsten betreft, zoo is het te vreezen dat, zelfs in geval men er in mogt slagen (hetgeen niet zeer waarschijnlijk is) te triumferen over de politieke vijandelijke gezindheid van Engeland en Turkije tegenover dit ontwerp, men niet zal kunnen voorkomen dat Engeland welligt door regten en andere verordeningen in Indië, het verkeer door het kanaal zoo zeer zal weten te bemoeijelijken en afbreuk te doen, dat de dividenden alles behalve aan de verwachtingen zullen voldoen.

Koffij schijnt voortdurend het volle vertrouwen te genieten der verkoopers, welke dien ten gevolge schaarsch zijn en door de kleine vraag voor binnenlandsche behoeften, welke zich sedert de heropening der scheepvaart vertoonde, nog vaster gestemd werden; zoodat men in de vorige week voor goed ord. *Java* 33 à 33½ c., moest besteden. *Blanke* soorten 34 à 35 c. *Geel* en *geelachtig* zijn bijna in het geheel niet aan de markt. Ook *Brazil* was meer gevraagd en uit de 1e. hand werden heden aan één huis verkocht 1850 bn. ex *Ranma* tot 24 c.; terwijl in de vorige week te Amsterdam ca. 1400 bn. ex *Guielmina* tot 23½ à 25 c. werden afgedaan.

Suiker. Het vorderende saizoen heeft, zoo als veelal, afbreuk gedaan aan de omzettingen. Op de waarde heeft die stilstand echter niet nadeelig geïnfluenceerd, omdat weinig werd aan de markt gebragt. De eenige afdoening sedert ons vorig berigt bestond uit 348 krandjangs en kann. *Java*, aangevoerd per *Cornelia*, tot de November-veilingsprijzen, om aan boord te ontvangen.

Thee. De omzet was van weinig belang, doch de prijzen zijn zeer vast en eer iets hooger, ingevolge de willige berigten van Londen, alwaar in de vorige week tot stijgende prijzen vrij wat omging en *common Congo* grif met 11 d. werd betaald.

Rijst vast. Sedert de afdoening van 10,000 balen *Necranzie* tot *f* 5, welke kort na het vertrek van onze vorige plaats vond, is echter niets meer omgegaan dan 2000 bn. *Rangoon*, welke in de vorige week worden verkocht tot *f* 5⅛. Ook te Londen was de vraag weder minder geanimeerd.

Specerijen stil en nominaal op 112 à 115 c. voor *Noot* No. 1, 98 à 100 c. voor dito No. 2, 95 à 96 voor *Foelie* en 24 à 26 c. voor *Nagelen*.

In *Java Tabak* ging bij gebrek aan voorraad niets om dan de 2 partijen, welke 25 Nov. in veiling als volgt verkocht werden: 1371 pakk. hoofdmerk E B, verkocht van 15 tot 108 c., dooreen 51¼; de 360 pak. hoofdmerk A B K, van 26 tot 35 c., dooreen 30 c.

Katoen. De berigten van de hoofdmarkten melden eene ongunstige stemming en eene teruggang der prijzen. Te Liverpool is *Noord-Amerik.* Katoen in de vorige week $\frac{1}{16}$ à ⅛ d. gedaald; alleen *Suratte* bleef onveranderd. Op onze markt bragt zulks eene zeer lustelooze stemming te weeg en is er bijna niets omgegaan.

Java Indigo zeer vast. Tot vorige prijzen werden ca. 50 kn. voor uitvoer genomen.

Cochenille stil en onveranderd.

Arak. Prima *Batavia* wordt te vergeefs tot *f* 120 aangeboden. De afdoeningen sedert onze vorige, bestonden in:

20 legg. *Batavia* ex *Corn. Wern. Eduard*; prijs geheim.
77 „ *Soerabaija* „ *Eclipse*, tot *f* 104.

De voorraad in de 1ste hand op heden bestaat in:
3248/1, 91/2 leg. in loco en te Amsterdam; 1233/1 leg. zeilende.

Bindrotting met veel vraag, waaraan echter door gebrek aan disponibelen voorraad niet te voldoen is. De voorraad bij N. H. M. bedraagt heden 50,518 bossen en bij particulieren alhier 6900 bossen.

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co. Samarang.